

‘EEN BAAN IS DE BESTE SOCIALE ZEKERHEID’ (Door Hans Gertsen)

DEN HAAG (GPD) _ Paul de Krom kan wel tegen een stootje. De man die als staatssecretaris van sociale zaken verantwoordelijk is voor de hervorming van de onderkant van de arbeidsmarkt kreeg de afgelopen maanden veel kritiek over zich heen. De linkse oppositie en de vakbonden en een deel van de gemeenten noemden zijn Wet werken naar vermogen (WWNV) ‘kil en schokkend’. Het brengt hem niet van de wijs.

Vooraf de plannen om grondig het mes te zetten in de sociale werkvoorziening, stuiten op verzet. Maar volgens De Krom is er simpelweg geen alternatief. „Als je iets verandert op het gebied van sociale zekerheid, ligt dat altijd gevoelig. Bij vorige grote hervormingsoperaties, zoals die van de WAO en de bijstandswet in 2004, was er ook veel kritiek. Maar die hebben wel geleid tot een enorme afname van de instroom van arbeidsongeschikten en een grote uitstroom naar werk. Ik ben er van overtuigd dat ook deze hervorming zijn vruchten af zal werpen.”

Het is niet niks wat het kabinet van plan is met de onderkant van de arbeidsmarkt. Er komt een nieuwe regeling voor iedereen ‘met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt’. Gemeenten, die nu al de bijstandswet (wvb) en de wet Wij (Wet investeren in Jongeren) uitvoeren, krijgen ook de verantwoordelijkheid voor de Wajong (wet jonggehandicapten) en de sociale werkvoorziening (wsw). Tegelijkertijd krijgen de gemeenten fors minder geld voor de uitvoering van al die taken. Ze moeten straks veel meer mensen aan werk proberen te helpen met veel minder geld. De opbrengst van alle maatregelen levert het kabinet in 2015 een besparing op van zo’n 800 miljoen euro; op lange termijn moet de besparing op de sociale zekerheid oplopen tot 1,85 miljard euro per jaar.

Meer doen met minder geld? Het kan volgens De Krom doordat er straks geen schotten meer zitten tussen de verschillende regelingen. „Het beschikbare geld kan veel efficiënter en effectiever worden ingezet dankzij de nieuwe wet. En er komen belangrijke nieuwe instrumenten om meer mensen aan de slag te helpen, zoals loondispensatie.”

Loondispensatie houdt in dat werkgevers straks mensen met een beperkte verdien capaciteit aan kunnen nemen zonder hen het wettelijk minimumloon te hoeven betalen. De werkgever betaalt slechts het percentage van het loon dat overeenkomt met de productiviteit van de betreffende werknemer, bijvoorbeeld 60 procent. Die loonwaarde moet worden vastgesteld door onafhankelijke arbeidsdeskundigen. De gemeente vult dat salaris vervolgens aan Na uiterlijk 9 jaar is dat opgelopen tot 100 procent van het minimumloon.

De voordelen zijn volgens De Krom legio. „De gemeenten besparen uiteindelijk veel geld, want de aanvulling die ze betalen is veel lager dan wat ze nu aan een uitkering kwijt zijn.” Maar veel belangrijker is het volgens hem dat de nieuwe wet mensen die kunnen werken de kans biedt op een reguliere baan. „Een baan zonder etiketje. Ik heb heel wat mensen gesproken die nu vast zitten in allerlei regelingen en niets liever willen dan een gewone baan bij een gewone werkgever.” De Krom verwacht dat via loondispensatie ‘vele tienduizenden mensen die nu langs de kant staan’ aan werk geholpen kunnen worden.

De nieuwe wet zet een forse rem op de instroom in de wsw en de wajong. Die regelingen staan straks alleen nog maar open voor mensen die echt een zogeheten beschutte werkplek nodig hebben in een sociaal werkbedrijf en voor jongeren die blijvend volledig

arbeidsongeschikt zijn.. „Voortaan telt wat mensen nog wel kunnen in plaats van wat ze niet kunnen”, zo omschrijft De Krom het. „Uit onderzoeken blijkt dat meer dan de helft van de mensen die nu in de wsw zitten en meer dan de helft van de wajongers met enige begeleiding en instrumenten als loondispensatie best bij reguliere werkgevers aan de slag kunnen.”

Hij twijfelt er niet aan dat werkgevers mee gaan werken. „Het is ook in hun eigen belang om meer mensen met een arbeidsbeperking aan de slag te krijgen. De arbeidsmarkt wordt door de ontgroening en vergrijzing snel krappere. In 2040 dreigt een tekort van 1 miljoen mensen op de arbeidsmarkt. We kunnen het ons gewoonweg niet meer veroorloven om een half miljoen mensen die kunnen werken langs de kant te laten staan. Werk is en blijft de beste sociale zekerheid.”